

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน

บริษัท เอส เทค ซีวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด

ส่วนที่ 1 บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินงานขององค์กรต้องเผชิญกับสภาพความไม่แน่นอน อีกทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร อันก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง โดยความเสี่ยงนั้นจะส่งผลกระทบในเชิงลบ การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ช่วยในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานขององค์กร ย่อมมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงมีความจำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยระบบความเสี่ยงมีปัจจัยใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากผลกระทบและโอกาสที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงคุณค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีเหตุการณ์ทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาก็จะน้อยลง หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าการที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเลย ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้บริษัท ฯ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินการดำเนินงาน เพื่อยกระดับการดำเนินงานให้มีความโปร่งใส ลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในองค์กร

บริษัท ฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน ของบริษัท ฯ ขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงในการรับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน

การประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน

พิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงต่อการรับสินบน (Bribery Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการรับสินบน ในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง/ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา เช่น การไม่มีความรู้หรือไม่มีความเข้าใจ คือ ปัญหา ไม่ใช่ความเสี่ยง เป็นต้น
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสียหายต่อการรับสินบน (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง การทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงต่อการรับสินบน (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน

ตารางที่ 1 เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการรับสินบน (Likelihood)	
5	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ 10 ขึ้นไป)
4	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ 10)
3	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ 5)
2	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ 3)
1	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ตารางที่ 2 เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
4	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
3	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
2	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
1	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

ตารางที่ 3 ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

• สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า 5 คะแนน)
• สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (5 – 9 คะแนน)
• สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (10 – 14 คะแนน)
• สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (15 คะแนนขึ้นไป)

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงต่อการรับสินบน

บริษัท เอส เทค ซีวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ประเด็นความเสี่ยงต่อการรับสินบน (Bribery Risk)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
งานจัดซื้อจัดจ้าง						
1	จัดเตรียมเอกสารและข้อมูล					
2	เสนอราคา					
3	ต่อรอง-ยืนยันราคา	ใช้เวลานานแบบผิดปกติ เพื่อจะเรียกรับผลประโยชน์จากบริษัทคู่สัญญา	2	2	4	ต่ำ
งานสัญญา						
1	ประกาศรายชื่อผู้ชนะเสนอราคา					
2	จัดเตรียมเอกสารลงนาม					
3	ลงนามสัญญา	เรียกรับผลประโยชน์จากบริษัทคู่สัญญา	2	3	6	ปานกลาง
4	เบิกล่วงหน้า	ใช้เวลานานจ่ายนานและหลายขั้นตอนเพื่อจะเรียกรับ	1	2	2	ต่ำ
งานก่อสร้าง						
1	งานส่งมอบพื้นที่	เอื้อประโยชน์ในการดำเนินการ	2	2	4	ต่ำ
2	งานเตรียมสำนักงาน	เรียกรับเพื่อให้งานเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	1	1	1	ต่ำ
3	งานส่งมอบ	เรียกรับเพื่อให้ลงนาม	3	3	9	ปานกลาง
4	งานก่อสร้างโครงการ					
5	งานตรวจรับ ส่งมอบงานตามงวดงาน	เรียกรับเพื่อให้ลงนาม	3	3	9	ปานกลาง
งานเบิก-จ่าย						
1	เบิกงวดงาน	เรียกรับเพื่อในการเบิกจ่ายสะดวก	1	1	1	ต่ำ
2	ขอรับ-คืน หลักประกัน					
3	ขอผลงานแล้วเสร็จ					

ส่วนที่ 3 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน

บริษัท เอส เทค ซีวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบนพิจารณาความเสี่ยงต่อการรับสินบน ที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) ของทุกสายงานจะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุดและประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงต่อการรับสินบนที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงต่อการรับสินบนของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติม) เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงต่อการรับสินบนเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงต่อการรับสินบน ที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงต่อการรับสินบนได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญแต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงต่อการรับสินบนได้
อ่อน	การควบคุม ไม่ได้มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า จะสามารถลดความเสี่ยงต่อการรับสินบนได้

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบน
บริษัท เอส เทค ซีวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด
ประจำปี พ.ศ. 2568

ที่	งาน	ขั้นตอน การ ปฏิบัติงาน	ประเด็น ความเสี่ยง ต่อการรับ สินบน	Risk Score	รายละเอียด มาตรการควบคุม ความเสี่ยงต่อการรับ สินบน	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
งาน.....								

(Handwritten signature)

(.....)

กรรมการผู้จัดการ

